

Ontmoetingen in Engeland

Afgelopen mei heeft een klein groepje Nederlandse sortimentsliefhebbers enkele tuinen in Zuid Engeland bezocht. Het is steeds weer indrukwekkend hoe breed het sortiment in deze tuinen is. Je loopt er letterlijk van eeuwenoude, vergeten introducties naar soorten die pas enkele jaren geleden voor het eerst in cultuur kwamen. Een korte kennismaking met enkele onbekende planten die we tegenkwamen.

‘Onbekend maakt onbemind’, zegt het spreekwoord. Dat gaat niet helemaal op. Er zijn vaak wel redenen waarom veel van deze planten weinig tot niet gebruikt worden in onze tuinen. Soms is het de winterhardheid die te wensen overlaat, soms zijn deze soorten en cultivars voorbijgestreefd door nieuwere, betere cultivars. Ook het verschil in klimatologische omstandigheden tussen Zuid Engeland en ons land speelt een rol. Voor ons als plantenliefhebbers bieden de klimatologische veranderingen van het laatste decennium wel voordelen. We kunnen namelijk steeds meer van deze interessante planten proberen.

Orontium aquaticum

Voor de medereizigers was

deze water-/oeverplant een onbekende, maar bij het opzoeken in de boeken bleek dat *Orontium aquaticum* ook een Nederlandse naam heeft: Goudknots. *Orontium* behoort tot de *Araceae* (Aronskelk-familie) en bestaat slechts uit één soort: *O. aquaticum*. Deze soort is inheems in het Oosten en Zuidoosten van de Verenigde Staten (vanaf Massachusetts naar het zuiden). Hij is daar vrij zeldzaam, maar plaatselijk talrijk. *Orontium* groeit in moerassen en ondiepe poelen. De plant groeit polvormig met circa 45 cm lange, donker blauwgroene bladeren. De bladeren zijn bedekt met een waslaagje waardoor ze waterafstotend

Orontium aquaticum.

Foto: Ronald Houtman

zijn. Naast de 'gewone' Amerikaanse naam Golden Club wordt *O. aquaticum* soms ook 'Neverwet' genoemd. De bloemen verschijnen in mei en juni. Evenals bij andere Aronskelkachtigen zijn de afzonderlijke bloemen verenigd in een bloemkolf. Het schutblad, voor veel Aronskelkachtige planten karakteristiek, is bij *Orontium* onopvallend en valt af voordat de bloemen rijp zijn. De kolf met bloemen is diep goudgeel en wordt gedragen door een zuiver witte bloemsteel. Het geheel oogt bijna exotisch.

De plant is redelijk winterhard en zou tot circa -10 °C verdragen. Ook in Nederland blijkt deze fraaie water-/oeverplant te worden gekweekt.

Discaria discolor

Helemaal achterin Nymans Garden staat een dichtvertakte, wat warrige struik van zo'n 1,8 m hoog en 2,5 m breed. Op het eerste gezicht doet de struik wat denken aan een *Ligustrum*. De bladeren zijn heldergroen, omgekeerd eivormig en staan steeds tegenover elkaar. De plant viel op door de compacte bloemclustertjes, die in ruime mate aanwezig zijn. De bloemetjes, circa 1 cm lang en half zo breed, zijn klokvormig met vier uitstaande lobben aan de bovenkant. Ze zijn wit met zwarte meeldradjes. Ondanks zijn Ligusterachtige

voorkomen is *Discaria* hier geen familie van. Een duik in de boeken (Krüssmann, Bean) leert dat *Discaria* tot de *Rhamnaceae* behoort en het meest nauw verwant is aan *Colletia*. Zoals wel vaker bij *Rhamnaceae* het geval is heeft ook *Discaria* takdoorns; de zijtakken zijn vaak scherp gepunt.

D. discolor is inheems in het Andesgebergte in Chili en Argentinië, tot een hoogte van 2700 meter. De plant groeit daar op warme, rotsige plaatsen in de volle zon. Hoewel al in 1843 beschreven (als *Colletia discolor*) door J.D. Hooker duurde het tot 1927 voordat er planten naar Europa kwamen. Harold Comber verspreidde drie klonen van *D. discolor* in diverse tuinen in Sussex, waaronder Nymans. Overigens spreken Bean en Krüssmann elkaar tegen voor wat betreft de sierwaarde van *Discaria*. Krüssmann acht *Discaria* alleen aantrekkelijk in bloei maar eigenlijk slechts interessant voor de verzamelaar. Bean daarentegen

spreekt over "... a handsome shrub producing an amazing profusion of blossom, which is sweetly scented ...". Feit is dat deze plant, die in de wettelijke helft van Nederland winterhard zou zijn, wellicht de moeite waard is om op een droge, goed gedraineerde plaats te proberen.

Pterostyrax psilophyllus

In Valley Gardens werden we rondgeleid door twee Engelsen die al bij aankomst meldden dat er een bijzondere *Pterostyrax* in bloei stond. Vlakbij de ingang staat een boompje, maar deze blijkt uitgebloeid. Op een andere plaats staat echter een boom die nog wel bloeit.

Aangekomen bij de bloeiende boom blijkt *P. psilophyllus* wat 'gewoontjes'. De bloemen zijn wit en hangen in vrij forse pluimen. Evenals bij de bekendere *Pterostyrax* soorten (*P. corymbosa*, *P. hispida*) geuren ze aangenaam. De bladeren lijken iets korter en breder. Weer thuisgekomen wordt deze soort in de boe-

Discaria discolor

Foto: Ronald Houtman

ken opgezocht. *Pterostyrax psilophyllus* blijkt een Chinese soort die in 1907 werd beschreven (Diels ex. Perkins). De soort lijkt het meest op *P. corymbosum*, maar verschilt hiervan door de compactere groei met sterker omhoog groeiende takken. *P. psilophyllus* wordt circa 7 m hoog terwijl *P. corymbosa* twee keer zo hoog wordt. Overigens meldt de *Flora of China* dat *P. psilophyllus* 15 m hoog kan worden, waarmee dit 'verschil' met *P. corymbosa* dus niet meer aanwezig is. De bladeren zijn (inderdaad) korter en de bloempluimen kleiner. De kelkjes van *P. corymbosa* zijn berijpt, terwijl ze bij *P. psilophyllus* bedekt zijn met een stervormige beharing. De *Flora of China* meldt dat *P. psilophyllus* nauwer met *P. hispida* verwant zou zijn en vaak tot deze soort wordt gerekend. De literatuur is dus nog onduidelijk over deze soort en de verwantschap met andere *Pterostyrax* soorten. Nader onderzoek blijkt nodig.

Toch kan geconcludeerd wor-

Pterostyrax psilophyllus.

Foto: Ronald Houtman

den dat de verschillen klein zijn en hoewel *P. psilophyllus* geen lelijke soort is, kunnen we ons commercieel gezien beter concentreren op *P. corymbosa* (en *P. hispida*). Het is bij uitstek een plant voor liefhebbers, maar wel met een mooie sierwaarde.

Quercus crassifolia

Bij de verschillende groepjes kwekers en liefhebbers die naar Engeland gaan om tuinen en kwekerijen te bezoeken is de goede gewoonte ontstaan om iedere avond een 'plant of the day' te kiezen. Op de laatste dag zien we echter een plant die bij iedereen zoveel indruk maakt dat de andere 'hoogtepunten' naar achteren worden gedrongen: *Quercus crassifolia*.

Deze Mexicaanse soort is in de natuur een middelgrote tot grote wintergroene boom. De bladeren zijn omgekeerd eirond tot breed langwerpig, donkergroen en iets glim-

mend. Ze zijn niet gelobd, maar aan de top vaak gezaagd-getand. De onderkant van het blad is bedekt met een grijze wollige beharing. Het zijn echter de jonge bladeren die het meest opvallen. Deze zijn diep steenrood met een dichte witwollige beharing aan de onderzijde. Ook de jonge twijgen zijn lichtgrijs. Het geheel toont uiterst spectaculair. Bloemen of vruchten waren niet aanwezig in het exemplaar dat wij zagen.

Dat het hier een zeldzame Eik betreft blijkt wel uit de beschrijving van Bean, waarin wordt vermeld dat er maar twee exemplaren in het Verenigd Koninkrijk zijn (Caerhays Castle en Kew). Nu is 'Bean' natuurlijk wel enigszins gedateerd, maar het geeft wel aan dat we hier niet alleen met een zeldzame, maar vooral ook met een zeer fraaie soort te maken hebben. Nu alleen nog te zien in Zuid Engeland. Maar wellicht 'dankzij' de klimaatveranderingen binnen niet al te lange tijd ook in ons land te aanschouwen ...

Quercus crassifolia

Foto: Ronald Houtman

